

ทฤษฎีการบริหาร

ความหมาย

ทฤษฎีการบริหาร (Administration Theory) เป็นคำที่มาจากสามคำคือ (1) ทฤษฎี (2) การ และ (3) บริหาร พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้อธิบาย ความหมายของคำทั้งสามไว้ดังนี้

ทฤษฎี (น : นาม) หมายถึง ความเห็น; การเห็น; การเห็นด้วยใจ; ลักษณะที่คิดเอาตามหลักวิชาเพื่อเสริมเหตุผลและรากฐานให้แก่ปรากฏการณ์หรือข้อมูลในภาคปฏิบัติ

การ (น : นาม) หมายถึง งาน สิ่งหรือเรื่องที่ทำ มักใช้คู่กับคำว่างาน เช่น การงาน ถ้าอยู่หน้านามหมายถึง เรื่อง ชูระ หน้าที

บริหาร (ก : กริยา) หมายถึง ออกกำลัง เช่น บริหารร่างกาย; ปกครอง เช่น บริหารส่วนท้องถิ่น; ดำเนินการ, จัดการ เช่น บริหารธุรกิจ; กล่าวแก่ (น ; นาม) หมายถึง คำรัสสั่ง เช่น ราชบริหาร; คำแถลง เช่น พระพุทธบริหาร

ดังนั้นจึงนิยามทฤษฎีการบริหารได้ประการหนึ่งว่า หมายถึง ความเห็นที่คิดเอาตามหลักวิชาในเรื่องงาน ปกครองหรืองานดำเนินการหรืองานจัดการ

เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger, 1973) ให้ความหมายทฤษฎี (theory) ว่า หมายถึง กลุ่ม (set) ของความคิดรวบยอด (concepts) หรือ ตัวแปร (variables) ที่เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน (interrelated) นิยาม (definitions) และข้อความ (propositions) ที่แสดงทัศนอย่างมีระบบ (systematic view) ของปรากฏการณ์ (phenomena) โดยระบุ (specify) ความสัมพันธ์ (relations) ระหว่าง (among) ความคิดรวบยอด (concept) หรือ ตัวแปร (variables) เพื่ออธิบาย (explain) และพยากรณ์ (predict) เหตุการณ์ (phenomena)

เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger) อธิบายต่ออีกว่าทฤษฎีที่นิยามนั้น ได้กล่าวถึง 3 สิ่ง ดังนี้

(1) ทฤษฎี คือกลุ่มของข้อความที่ประกอบด้วย ความคิดรวบยอดที่นิยามไว้ และความคิดรวบยอดเหล่านั้นต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

(2) ทฤษฎีแสดงให้เห็น (display) ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มของความคิดรวบยอดหรือกลุ่มของตัวแปร เพื่อแสดงทัศนอย่างมีระบบของเหตุการณ์ที่อธิบายได้ด้วยความคิดรวบยอดหรือตัวแปรเหล่านั้น

(3) ทฤษฎีอธิบายปรากฏการณ์ด้วยการระบุว่า ความคิดรวบยอดหรือตัวแปรใดเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวแปรใดทำให้ตัวแปรต่างๆ ใช้พยากรณ์ตัวแปรอื่นๆ ได้ หรือพยากรณ์ปรากฏการณ์ได้

จากนิยามทฤษฎีตามที่เคอร์ลิงเจอร์ได้อธิบายไว้นั้น ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2008) อธิบายว่า ความคิดรวบยอดเป็นพื้นฐานของการสร้างทฤษฎีที่ทำให้สามารถสร้างเป็นข้อความทั่วไป ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดสองความคิดรวบยอดขึ้นไปหรือสองตัวแปรขึ้นไป ทฤษฎีจึงอธิบายปรากฏการณ์ ทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ โดยธรรมชาติของทฤษฎีเป็นข้อความทั่วไปแบบสรุปรวบยอด ทฤษฎีเป็นหลักการทั่วไป ทฤษฎีไม่มีถูกหรือผิดอย่างแท้จริง แต่จะมีประโยชน์หรือไม่มากกว่า

จากคำอธิบายทฤษฎีดังกล่าวนี้ ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2008) จึงนิยามทฤษฎีการบริหารว่า คือ กลุ่มของความคิดรวบยอดที่สัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน สัจพจน์และหลักการที่บรรยายอย่างมีระบบและอธิบายการปฏิบัติหน้าที่ประจำหรืองานประจำขององค์กร

ความเป็นมา

อาจกล่าวได้ว่าการบริหารเกิดขึ้นมาตั้งแต่มีมนุษย์เกิดขึ้นมาในโลก เมื่อบุคคลสองคนขึ้นไปมาร่วมกันทำกิจกรรมหรือกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ย่อมมีการบริหาร

เกิดขึ้น และมีผู้นำในการทำกิจกรรมเรียกว่า ผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ในโรงเรียน เรียกว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในมหาวิทยาลัยเรียกว่า อธิการบดี ในครอบครัว มีพ่อ แม่ ลูก ก็มีการบริหาร ครอบครัว มีหัวหน้าครอบครัว ในหมู่บ้านมีการบริหาร หมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บริหาร ในตำบลมีการบริหาร ตำบล มีกำนันเป็นผู้บริหาร มีองค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมีการบริหาร จังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ผู้บริหารสูงสุด มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในประเทศมีการบริหารประเทศ สมัยราชาธิปไตย มีพระยา พระราชา พระมหากษัตริย์ เป็นผู้ปกครองประเทศ แต่ในสมัยที่พระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด บางประเทศเรียกว่า ประธานาธิบดีเป็นผู้บริหารสูงสุด ประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีการบริหารประเทศมาแล้ว มีการบริหารส่วนราชการต่างๆ มาแล้ว แต่ประเทศไทยไม่มีผู้คิดทฤษฎีการบริหารเพื่อทำความเข้าใจระบบการบริหาร เพื่ออธิบายการบริหารหรือพยากรณ์การบริหาร เพื่อกำหนดหลักการการบริหารที่เป็นของไทยเราเอง ทั้งๆ ที่ก็มีการบริหารกันอยู่แต่ไม่ได้เขียนกันเป็นเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหาร มีแต่นำเอาทฤษฎีการบริหารของชาวต่างประเทศมาเขียนมาใช้กันอย่างปัจจุบันนี้ จนกระทั่งวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ได้เขียนบทความเรื่อง การบริหารตามหลักอริยสัจสี่อย่างเป็นทางการ แล้วตีพิมพ์ในวารสารพุทธธรรม ปีที่ 52 ฉบับที่ 304 พ.ศ. 2547 หน้า 25-26 และตีพิมพ์ในวารสารบริหารการศึกษามศว. ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 มกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2547 หน้า 2-3 จากนั้นเขียนเป็นหนังสือ เรื่องการบริหารตามหลักอริยสัจสี่ เผยแพร่เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 โดยมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ให้บริษัท SUNPRINTING ในกรุงเทพมหานคร จัดพิมพ์เผยแพร่ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ คิดทฤษฎีการบริหารตามหลักอริยสัจสี่นั้น ก็โดยการนำเอาหลักการแก้ปัญหาตามขั้นตอนทั้งสี่ของอริยสัจมาใช้แก้ปัญหา งาน ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ตั้งแต่เป็นผู้ช่วยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่าง พ.ศ.

2526-2530 ครั้งเมื่อเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็บริหาร จัดการ แก้ปัญหา งานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยการแก้ปัญหาตามขั้นตอนทั้งสี่ การบริหารตามหลักอริยสัจสี่ได้ผลดี เช่น ทำให้เกิดการสร้างข้อสอบใหม่ๆ มีการวิจัยการวัดผลการศึกษาใหม่ๆ สร้างหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปใหม่ สร้างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศูนย์องครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก เป็นต้น จากประสบการณ์ดังกล่าว สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ จึงเขียนทฤษฎีการบริหารตามหลักอริยสัจสี่ ตีพิมพ์เผยแพร่ตามเวลาดังกล่าวมา

สำหรับในสหรัฐอเมริกาและยุโรปนั้น ในปี ค.ศ. 1911 เฟรดเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) (Taylor, 1947 ; Hoy and Miskel, 2008) ได้เสนอทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์เป็นคนแรก จนได้รับการยกย่องเป็นบิดาแห่งการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ นับได้ว่าทฤษฎีการบริหารเกิดขึ้นมีมาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาและมีการพัฒนาทฤษฎีใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องจนเป็นศาสตร์การจัดการในปัจจุบันนี้ (Hoy and Miskel, 2008)

วิธีการสร้างทฤษฎีการบริหาร

การสร้างทฤษฎีบริหารทุกทฤษฎีจะต้องสร้างความคิดรวบยอดที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Concept) และ สัจพจน์ (Assumptions หรือ Axioms) ที่เกี่ยวกับงานจัดการขององค์การเสียก่อน จากนั้นก็นำเอาความคิดรวบยอดและสัจพจน์นั้นมา กำหนดเป็นข้อเสนอ (Proposition) ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อระบุเป็นข้อสรุป (Generalization) และหลักการ (Principles) เพื่อแสดงทัศนะอย่างมีระบบของเหตุการณ์โดยสามารถบรรยายและอธิบายการปฏิบัติหน้าที่ ประจำหรืองานจัดการประจำขององค์การได้ ทำให้เกิดความเข้าใจและพยากรณ์การทำงานขององค์การได้

มีวิธีการสร้างทฤษฎีการบริหาร 4 วิธี ดังนี้

1. สังเกตศึกษาการทำงานขององค์การ วิเคราะห์หาความคิดรวบยอดที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ค้นหาสัจพจน์แล้วนำมาสร้างเป็นหลักการการปฏิบัติงานขององค์การ

หรือนำมาสร้างเป็นทฤษฎีการบริหาร ดังเช่น เฟรดเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) (Taylor, 1947) ผู้เป็นคณงานเสมียน นายช่าง ผู้อำนวยการ หัวหน้าผู้ออกแบบ หัวหน้าวิศวกรในโรงงานอุตสาหกรรม จากประสบการณ์การทำงานและจากการสังเกตการณ์ทำงาน ทำให้เขาสร้างทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (scientific management) เป็นคนแรก ในปี ค.ศ. 1911 และเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ และมีผู้ร่วมคิดเช่นเดียวกันมาตั้งแต่ ค.ศ. 1900 – 1930 ผู้บุกเบิกทฤษฎีนี้ได้แก่ เทย์เลอร์ (Taylor) ฟาโยล (Fayol) กุลลิค (Gulick) เออร์วิค (Urwick) และเวเบอร์ (Weber)

2. ทำการทดลองทางสังคมและจิตวิทยาสังคมในองค์กร แล้วนำผลการทดลองมาสร้างเป็นทฤษฎีการบริหาร ดังเช่น การทดลองทางจิตวิทยาอุตสาหกรรมกับพนักงานใน Hawthorne plant of the Western Electric Company ที่ชิคาโก สหรัฐอเมริกา ทำให้สร้างทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Administration Theory) ในช่วง ค.ศ. 1930 – 1960 ผู้บุกเบิกทฤษฎีนี้ได้แก่ฟอลเลท (Follett) เมโย (Mayo) โรธลิสเบอร์เกอร์ (Roethlisberger) และ แมคเกรกอร์ (Mc Gregor)

3. นำทฤษฎีที่สร้างมาแล้วมาสังเคราะห์ผสมกันสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ ดังเช่น ในปีค.ศ. 1960 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้มีผู้นำทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์และทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์มาผสมผสานกันแล้วเรียกว่า ทฤษฎีการบริหารแบบระบบเปิด (Open Systems Administration Theory) ผู้บุกเบิก ได้แก่ เวเบอร์ (Weber) บาร์นาร์ด (Barnard) ซีมอน (Simon) พาร์สันส์ (Parsons) วิคค์ (Weick) แคทซ์และคาห์น (Katz and Kahn)

4. นำความคิดรวบยอด (concepts) สัจพจน์ (Axioms) และหลักการจากสาขาวิชาบางวิชา แล้วนำมาสร้างเป็นทฤษฎีการบริหาร ดังเช่น ประมาณปี ค.ศ. 1939 สมัยสงครามโลกครั้งที่สองได้มีการจัดตั้งกลุ่มวิจัยปฏิบัติการทางทหาร (Military Operations Research Group : OR Groups) ในประเทศอังกฤษ (Taylor III, 1996) มี พีเอ็มเอส แบลคเกตต์ (P.M.S. Blackett) ผู้ได้รับรางวัลโนเบลเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (University of

Manchester) และเคยเป็นทหารเรือเป็นหัวหน้ากลุ่มวิจัยปฏิบัติการทางทหาร นักวิจัยในกลุ่มนี้ประกอบด้วย นักสรีรวิทยา (physiologist) 3 คน นักฟิสิกส์เชิงคณิตศาสตร์ (mathematical physicists) 2 คน นักฟิสิกส์ทางดาราศาสตร์ (Astrophysicist) 1 คน นักฟิสิกส์ทั่วไป (general physicist) 1 คน นักคณิตศาสตร์ (mathematicians) 2 คน ข้าราชการทหารและนักสำรวจ กลุ่ม OR ได้ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาบริหารจัดการ ปรับปรุงระบบเรดาร์ใช้เตือนภัยและระบบอื่นทางอาวุธของทหาร เช่น ระบบปืนติดเครื่องบิน เป็นต้น ได้สำเร็จ ทำให้อังกฤษรบชนะเยอรมนี ความสำเร็จของกลุ่ม OR ของอังกฤษนี้มีชาวอเมริกัน 2 คนที่ทำงานในกองทหารอเมริกาคนหนึ่งคือ ดร. เจมส์ บี โคนนัท (Dr. James B. Conant) และอีกคนหนึ่งคือ ดร. แวนเนวา บุช (Dr. Vauneva Bush) ทั้งสองคนนี้เสนอให้สหรัฐอเมริกา จัดตั้งกลุ่ม OR ในส่วนของกองทัพอเมริกา ภายหลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองแล้วทั้งกองทัพบกกองทัพเรือ และกองทัพอากาศของอเมริกาก็จัดตั้งกลุ่ม OR เพื่อแก้ปัญหาทางการทหาร มีอยู่ 2 หน่วยงานที่สร้างชื่อเสียงอย่างมากคือ Navy 's Operations Evaluation Group at MIT และ Project RAND ที่จัดตั้งโดยกองทัพอากาศสหรัฐอเมริกา เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง โมเดลทางคณิตศาสตร์ และเทคนิคต่างๆ ที่กลุ่ม OR คิดขึ้นมาใช้แก้ปัญหาทางการทหารที่เก็บไว้เป็น ความลับในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองก็ได้รับการเปิดเผยออกมา บริษัทธุรกิจก็นำมาใช้แก้ปัญหาทางธุรกิจได้ผลดี จนมีการจัดเป็นวิชาสอนในมหาวิทยาลัยในอเมริกาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา การใช้เทคนิคเชิงปริมาณ (quantitative technique) แก้ปัญหาการจัดการก็กลายเป็น ศาสตร์ การ จัดการ (management science) เป็นทฤษฎีการบริหารที่สร้างขึ้นมา โดยคิดประยุกต์วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาแก้ปัญหาการบริหาร

อีกตัวอย่างหนึ่งของการคิดทฤษฎีการบริหารตามวิธีที่ 4 นี้ ก็คือ การที่สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ นำเอาวิธีการคิดแก้ปัญหาตามขั้นตอนของอริยสัจสี่ หลักธรรมาธิปไโดย และหลักทศพิธราชธรรมของพุทธศาสนาสร้างทฤษฎีการบริหารตามหลักอริยสัจสี่ ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นปีที่สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ เขียนบทความเรื่องการบริหารตามหลักอริยสัจสี่อย่างเป็นทางการ

ตัวอย่างการสร้างทฤษฎีการบริหาร

จะขอยกตัวอย่างการสร้างทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ ของเฟรดเดอริก เทย์เลอร์และคณะ (Hoy and Miskel, 2008) ดังนี้

ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ →

จุดเน้น :

วัตถุประสงค์ขององค์การ

ระยะเวลาของทฤษฎี :

ค.ศ. 1900 – 1930

ผู้ก่อสร้างทฤษฎี :

เทย์เลอร์ (Taylor)

ฟาโยล (Fayol)

กูลิค (Gulick)

เออร์วิค (Urwick)

เวเบอร์ (Weber)

ความคิดหลัก

อยู่บนระบบเหตุผล

จุดเน้น :

องค์การมีแบบแผน

ยึดหลักเหตุผลและ

ประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอดที่สำคัญ

1. จุดมุ่งหมาย

2. แผนกของงาน

3. ความเชี่ยวชาญ

4. มาตรฐาน

5. มีแบบแผน

6. มีระดับบังคับบัญชา

7. ช่องว่างของการ

ควบคุมแคบ

8. ควบคุม

9. เหตุผล

10. องค์การเป็นแบบแผน

สัจพจน์และหลักการ

ปฏิบัติที่สำคัญ

1. องค์การที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ

ความสำเร็จขององค์การ

2. แบ่งเป็นแผนกเพื่อนำมาสู่

ความเชี่ยวชาญ

3. ความเชี่ยวชาญทำให้เกิด

ผู้ชำนาญการ

4. มาตรฐานของงานทำให้เกิด

ประสิทธิภาพ

5. ระเบียบแบบแผนของการ

ปฏิบัติงานทำให้เกิด

ประสิทธิภาพ

6. การแบ่งระดับทำให้เกิดการ

เชื่อฟัง

7. ช่องว่างการควบคุมแคบ

ทำให้เกิดความใกล้ชิด

ทำให้สะดวกต่อการดูแล

และการตรวจตรา

8. การควบคุมการบริหารเป็น

ความจำเป็นต่อประสิทธิภาพ

9. การตัดสินใจที่อยู่บนเหตุผล

ตามข้อเท็จจริงทำให้เกิด

ประสิทธิภาพ

10. องค์การที่เป็นแบบแผน

เป็นทางการทำให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด

ประเภทของทฤษฎีการบริหาร

จากการที่มีผู้คิดทฤษฎีการบริหารด้วยวิธีคิดทั้งสิ้น ประการมานั้น ทำให้แบ่งประเภทของทฤษฎีการบริหารได้ 5 ทฤษฎี ทฤษฎีใหญ่ทำให้เกิดทฤษฎีย่อยตามมา สามทฤษฎีแรกเป็นการแบ่งตามที่ปรากฏในหนังสือของฮอยและมิสเกิล (Hoy and Miskel, 2008) ทฤษฎีที่ 4 และทฤษฎีที่ 5 เป็นทฤษฎีที่ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ เพิ่มเข้าไปตามพัฒนาการของการคิดทฤษฎีใหม่ๆ ในระยะต่อมา ทฤษฎีการบริหารทั้ง 5 ทฤษฎีและทฤษฎีย่อยมีดังนี้

1. ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management Theory) ทำให้เกิดทฤษฎีการบริหารย่อยดังนี้

1.1 ทฤษฎีศาสตร์การบริหารหรือการบริหารจัดการ (Science of Administration Theory หรือ (Administrative Management Theory)

1.2 ทฤษฎีการบริหารแบบระบบราชการ (Bureaucracy Theory)

2. ทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Administration Theory) ทำให้เกิดทฤษฎีการบริหารย่อยดังนี้

2.1 ทฤษฎีบริหารแบบประชาธิปไตย (Democratic Administration Theory)

3. ทฤษฎีการบริหารแบบระบบเปิด (Open systems Administration Theory) หรือบางที่เรียกว่าการบริหารเชิง

สังคมศาสตร์ (Social Science Administration Theory) ทำให้เกิดทฤษฎีย่อยดังนี้

3.1 ทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ (Systems Approach Theory)

3.2 ทฤษฎีการบริหารตามสถานการณ์ (Situational Administration Theory)

3.3 ทฤษฎีการบริหารตามอุปบัติการณ์ (Contingency Administration Theory)

4. ทฤษฎีศาสตร์การจัดการ (Management Science Theory)

5. ทฤษฎีการบริหารตามหลักอริยสัจสี่ (Four Steps of Noble Truth Administration Theory)

การนำมาใช้

เนื่องจากทฤษฎีการบริหารที่มนุษย์ได้พัฒนาขึ้นมา นั้น ทำให้เกิดองค์ความรู้และสามารถนำมาใช้เป็นหลักการบริหารองค์การอุตสาหกรรม ทางทหาร ธุรกิจ รัฐบาล และการศึกษาสามารถก่อให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพขององค์การเจริญก้าวหน้ามาจนปัจจุบัน จึงควรเข้าใจไว้ด้วยการบริหาร ไม่ใช่การทำงานอย่างสามัญสำนึก หากจะต้องมีการพัฒนาทักษะการบริหารอย่างมีระบบตามขั้นตอน ต่างๆ อย่างชัดเจน

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2547). “การบริหารตามหลักอริยสัจสี่,” *พุทธธรรม* 52 (304) : 25 – 26.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2547). “การบริหารตามหลักอริยสัจสี่,” *วารสารการบริหารการศึกษา มศว.* 3(7). มกราคม – มิถุนายน : 2 – 3
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2549). *การบริหารตามหลักอริยสัจสี่*. กรุงเทพฯ : SUNPRINTING.
- Kerlinger, F.N. (1973). *Foundation of Behavioral Research*. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart & Winston.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2008). *Educational Administration : Theory, Research and Practice*. New York : The McGraw – Hill Companies, Inc.
- Taylor, F.W. *Scientific Management*. New York : Harper, 1947.
- Taylor III, Barnard W. (1966). *Introduction to Management Science* : Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.